

Ishajta vsak dan razen nedelje in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredniški in upravljalni prostori: 2657 S. Lawndale av.
Office of publication: 2657-S. Lawndale av. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XIII. Cena lista je \$4.00. Entered as second-class matter January 25, 1919, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1917. Chicago, Ill., četrtek, 15. julija (July 15th) 1920. Subscription \$4.00 Yearly. STEV.—NUMBER 165.
Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Farmarji in delavci so se združili.

Oseminštiridesetkarji so se podali in odkorakali na konvencijo delavske stranke. Nestrankarska liga se je združila z delavsko stranko. Važne in dalekosežne rezolucije sprejete. Ali nominirajo La Folletteja?

Chicago, Ill. — Konvencija delavske stranke je sprejela važne in dalekosežne rezolucije, v katerih precizira svoje stališče napram važnim vprašanjem in dogodkom tako jasno, da je vsak dvom izključen, da bi nazadnjaški elementi dobili kontrolo na konvenciji.

Sprejeta je bila rezolucija, ki obsoja kansaskega gubernerja Alena in njegovo industrijsko sodišče, zveznega sodnika Andersona in Indianapolisu, ki odklanja podelitev državljanjskih papirjev tujcem zaradi njih političnega prepričanja. Konvencija ni pozabila na Tom Mooneyja, Debsa in druge politične kaznenice. Sprejeta je rezolucija, ki zahteva za Mooneyja novo sodnijsko obravnavo. "Mi priznamo Eugene Debsa in Jim Larkina kot mučenika za našo stvar in obljubimo, da storimo najboljše, kar je v naših močeh, da so izpušteni vsi politični kaznenici," se čita zopet druga rezolucija. Sprejeta je bila rezolucija, ki zahteva demokratizacijo in samostojno vladavo za Indijo. Neka druga rezolucija obsoja politiko zvezne uprave v Washingtonu z ozirom na položaj v Rusiji.

Ko je govoril delegat Miller, je nekdo zaklical: "Farmarji prihajajo!" Takoj je bila vsa konvencija na nogah in izbruhnil je tak nepričakovani pozdrav v dvorani, da se je treslo ozračje in dvoraniki so stali na nogah. Štirideset delegatov "Nestrankarske lige." Delegatje iz Illinois so vstali s svojih sedežev in se umaknili farmarskim delegatom. Na govorniški oder je stopil William C. Rompfer, okrajnik sodnik iz Južne Dakote, in spregovoril je te besede: "Odločili smo se, da pridemo k vam, da stojimo z delavci, da se bomo združili v družbi delavcev in se organiziramo skupaj z delavci."

V dvorani je nastal nepopisen vrtil. Delegatje so vstali raz sedežev, mahali s klobuki in rokami, da tako dokažejo, da so ene misli s farmarji.

Sledili so drugi govorniki in sprejete so bile nekatere rezolucije.

Oh dveh popoldne je J. G. Rykman, zastopnik oseminštiridesetkarjev naznanil, da se oseminštiridesetkarji pridružijo konvenciji delavske stranke. Godba je zaigrala "Hail, hail, the gang's all here!"

Delegat Buck je stopil na govorniški oder z rezolucijami, v tem frenotku vstopijo oseminštiridesetkarji, in godba je zaigrala staro revolucionarno pesem — maršeljazo. V dvorani je nastal vrtil in ko se je malo polegl, je bilo slišati z galerije razločen glas: "Tri živjoklice za Debsa in delavski razred!" Konvencija je odgovorila z burnim aplavzom.

Po tej pridružitvi je prišla konvencija zborovati kot konvencija nove stranke.

Skupina, ki ima za svoje edine cilje, da se naloži direktni davek na zemljiščno vrednost, se ni pridružila konvenciji, ampak je prišla obdržati svojo konvencijo in je že tudi imenovala svoja predsedniška kandidata. Ta skupina je rekla, da se ne pridruži tretji stranki, ker jo smatra za skupino sorjetoj. Na konvenciji delavske stranke niso prav nič pogrešali te skupine, ki misli, da se z davčno reformo odredi ves svet.

VREME.

Chicago in okolice: V petek jasno in hladno. Različni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 72, najnižja 61. Sonce izide ob 5:27, zaide ob 8:24.

PROTISLOVENSKE IZGREDE V TRSTU; MNOGO SLOVEN. CEV RANJENI.

Trst, Julijska Benečija, 13. jul. — Danes so izbruhnile v Trstu velike protislovenske demonstracije. Italijanski šovinisti so napadli slovenske prodajalnice in jih razdejali; nekaj hiš je bilo požganih in mnogo Slovencev je bilo ranjenih v boju z Italijani. Izgredi se nadaljujejo. Italijani se poslužujejo bomb pri razdevanju lastnine.

KOLIKO SO VREDNE POGODBE PODJETNIKOM.

PRIPRAVLJENI SO PRELOMITI POGODBO, ČE SE JIM SDI PRILIKA UGODNA.

Vojna od strani privatnih podjetnikov proti delavskim strokovnim organizacijam je v zamahu.

Washington, D. C. — Med tem ko so bili velebizniški listi polni poročil o konvencijah starih političnih strank, so se sedli tukaj zastopniki največjih ladjegradniških interesov v deželi, da obvestijo plovbeni odbor in mornariški departament, da se ne bodo ravnali v prihodnosti po splošnem navodilu za delavce, ki je bilo njim vsiljeno od vlade ob času vojne, ko so gradili ladje samo za vlado.

Gospodje menijo, da zdaj grade ladje za privatne podjetnike in prav lahko pogreše vladna naročila, torej po njih mnenju lahko tako postopajo z delavci, kot je njim všeč. Ladjegradniški interesi so pod kontrolo dveh nasprotnih finančnih skupin, ki so pa v tem edine, da sta sovražni delavcem. Odločili sta se, da vsaka zase nastopita proti delavskim strokovnim organizacijam in njih zahtevam.

Bethlehem Shipbuilding kompanija je največja ladjegradniška skupina. Njeni uradniki so razdeljeni v dva tabora glede ravnjanja z delavci. Currier, njen advokat, je naklonjen, da ostane pogodba z delavskimi strokovnimi organizacijami še nadalje veljavna, drugi pa zagovarjajo stališče, da kompanija takoj nastopi proti splošni pogodbi z delavskimi organizacijami.

S to skupino ali Schwabovimi interesi konkurirajo Rockefellerjevi interesi ali skupina, h kateri pripadajo New York Shipbuilding kompanija, Crampova kompanija in Sunova korporacija. Pod kontrolo ima tudi druge majhne ladjegradniške družbe, ker ladjegradništvo peša in bolega na naročil. V vojnem času je bilo v ladjedelnicah zaposlenih štiri sto tisoč delavcev, zdaj pa dela le še sto pet in sedemdeset tisoč delavcev.

Ladjegradniški delavci, organizirani v kovinskem departmantu "Ameriške delavske federacije," so obdržali konferenco po svojih zastopnikih. Njim je bil predložen fakt, da so ladjegradniški interesi sklenili, da ne priznajo nadaljnje pogodbe z delavskimi strokovnimi organizacijami. Zastopniki so sklenili, da se piše vsaki ladjegradniški družbi, da da jasen in določen odgovor. Kakor hitro bodo ti odgovori v rokah tajnika kovinskega departmanta, se skliče konferenca, ki odloči, kakšno stališče se zavzame napram ladjegradniškim interesom. Nekateri zastopniki so se izrazili, da upajo, da bodo nekatere ladjegradniške kompanije še nadalje obdržale pogodbo z delavskimi strokovnimi organizacijami in da bo ta vpliv tako velik, da se drugi ladjegradniški interesi ne bodo upali napasti delavske strokovne organizacije. Pesimisti na konferenci so vgovarjali takim zaključkom, ker so v popolnem protislovju z nastopom podjetnikov napram delavski morganizacijam. Taktika podjetnikov je bila še vedno taka, da so najprvo nastopili proti delavskim organizacijam le v nekaterih podjetjih in kadar so dosegli zmago, so udarili po delavskih organizacijah tudi v drugih podjetjih.

PREMOGOVNIŠKI PODJETNIKI STREME PO PRELIVANJU KRV.

OBOROŽILI SO NAJEMNIŠKE ČETE IN SLEDILI BODO BRUTALNI ČINI.

En milijon dolarjev so podpisali premogovniški podjetniki, da preprečijo organiziranje delavcev.

Washington, D. C. — Danes ni nobena tajnost več, da je v okraju Mingu, Va., zastavljeno šest tisoč rudarjev kot odgovor na izstavljanje premogovniških podjetnikov, ki so odpustili dve sto petdeset rudarjev v bližnjem okraju McDowellu.

Premogovniški podjetniki so menda nalašč provocirali to stavko s svojim početjem, kajti imeli so že pripravljenih dve sto najemnikov, rekrutiranih v ljudskih nišah, ki so poznali kot dohri streli in znajo ravnati s strojnimi. Ta kompanija najemnikov je bila najbrž organizirana s namenom, da prepreči prihod organizatorjev rudarske organizacije v okraj. Podjetniki so se pripravili za dolgotrajno stavko, kajti sklenili so, da ne odnehajo za nobeno ceno. Zdi se, da se bodo dogodki, kakršni so bili v Coloradu pri Ludlowu zopet ponovili. Bethlehem Steel kompanija, kateri načeluje "zlatousti" Charles Schwab, ki je v vojnem času blebetal, da bo po končani vojni spoštovan le še človek, kateri dela, in razne železniške družbe podpirajo premogovniške barone. Na strani rudarjev stoje le njih organizirani bratje.

Podjetniki se bodo poslužili raznega nasilja napram rudarjem. To govore dogodki in pa strojniki, kajti kdor ne misli nastopati z nasiljem, se ne poslužuje strojne in najemnikov. Premogovniški baroni se dobro zavedajo, kakšna sila so privatne najemniške armade. Preizkusili so take armade ob času rudarske stavke v Coloradu in jeklarske stavke v Pennsylvaniji.

Med rudarji so možje kot voditelji, ki mislijo, da je napočila ura, ko se lahko osvobodijo tiranije, ki jo izvajajo premogovniški podjetniki. Stavkarji so večinoma ameriški hribovci, ki so potomci Američanov iz tretjega in četrtega rodu. Nekateri lahko celo naštejejo svoje prednike nazaj do revolucionarne vojne. Tujcemski rudarji ne pridejo pri tej stavki v poštev. Vsi ti ameriški hribovci so pa vajeni puške in samokresa. Veliko njih pripada raznim rodovom, ki so živeli skozi leta v krvi in osveti in so svoje spore reševali s puško. In prav lahko se dogodi, da bodo ti ameriški hribovci rekli, da ne vidijo vzroka, zakaj bi ne odgovarjali na strele, če so napadeni in streljajo nanje.

Dozdaj sta se vršili že dve bitki. V Matewanu so "detektivji" Feltz-Baldwinove agencije ubili župana in takoj je nastala bitka, pri kateri je padlo precej "detektivov."

Po megljenih poročilih se je vrčila že druga bitka. Nekateri trdijo, da je bilo pri tej bitki, ki je prišla, ker so privatni najemniki napadli rudarski shod iz zasede, ubitih od treh do devet oseb. Nekateri poročajo, da so bili ustreljeni trije organizatorji rudarske organizacije in da rudarji niso bežali, ko se je nanje vsula toča krogel iz zasede, ampak so se postavili v bran in poglani privatne najemnike v beg. Tem poročilom pa dostavljajo, da je neomogoče poročati detalje o tej bitki, ker so pretrgane brzojavne zveze.

Položaj je tukaj tak, ako se sodi po pislih poročilih, kakršen je bil po masakru pri Ludlowu.

Preiskava je takrat doglana, da bi bili vsi najemniki po masakru pri Ludlowu uničeni, da ni Lav- (Dolje na 2. strani, 4. kol.)

Do preizkušnje pride kmalu, kajti prišel je čas, da delavske strokovne organizacije predlože ladjegradniškim interesom svoje nove zahteve.

GRKI SO PRENEHALI Z OFENZIVO PROTI TURKOM V MALI AZIJI.

Carigrad, 13. jul. — General Parskevopoulos, vrhovni poveljnik grških čet v Mali Aziji, je došel v Carigrad. Po triurnem konferiranju z angleškim generalom Milnejem je bilo zaključeno, da prenehajo Grki z ofenzivo v Anatoliji. Grki zdaj prieno z ofenzivnimi operacijami v vzhodni Traciji.

RUSIJA SPREJELA PREMIRJE S POLJSKO.

Druga vest se pa glasi, da je premirje odklonjeno; Rusi prodirajo dalje.

SOVJETSKE ARMADA PRED VILNO.

London, 14. jul. — Exchange Telegraph Co. je prejela brzojavko iz Spaja, da je Čičerin večeraj telegrafično obvestil Lloyda Georgea, da je ruska sovjetska vlada sprejme zavezniške pogoje za premirje s Poljsko.

Pariz, 14. jul. — Iz dobrih virov se poroča, da je Rusija odklonila zavezniške pogoje za premirje s Poljsko.

"Petit Parisien" je večeraj objavil poročilo svojega korespondenta v Spaju, ki se glasi, da na temelju zavezniških premirovalnih pogojev se mora Poljska odreči vsem svojim imperialističnim težnjam. Zavezniška nota zahteva, da se poljske čete umaknejo na črto Grodek-Brest-Litovsk-Przemysl in ruska sovjetska armada se mora nastaviti 50 kilometrov od te črte. Ententa se je dalje ponudila, da bo posredovala za mir med Poljsko in Rusijo ter med Poljsko, Litvo, Letonijo in Finsko in mirovna konferenca se mora vršiti v Londonu. Poljska mora sprejeti zaključke zavezniškega vrhovnega sveta glede raznih drugih vprašanj kakor tudi Gdanskega in Tešinskega.

Berlin, 14. jul. — "Lokal Anzeiger" je prinesel depešo iz Prage, ki vsebuje premirovne in mirovne pogoje sovjetske Ukrajine in Rusije. Obe republiki zahtevata popolno razorožitev Poljske in referendum glede "notranjega sovjetskega sistema".

Depesha je povzeta iz nekega ukrajinskega lista, ki je glasilo ukrajinskih komunistov, toda pogoj niso nikjer oficijelno potrjeni. Pogorji so:

Poljska se mora odreči Vilni, Grodnu, Minsku, Holmu in Poleziji; poljska vlada mora izročiti Rusiji gotovo količino vojnega materiala in demobilizirati vso svojo armado izvzemki milice; Poljska mora plačati Rusiji odškodnino v obliki tovarniških strojev in soli; v enem letu se mora na Poljskem vršiti splošno glasovanje, ki naj odloči, ali hočejo imeti Poljski sovjetski sistem vlade; poljski premogovniki in solne jame morajo priti pod upravo sovjetoj, da se zagotovi izplačanje odškodnine.

London, 14. jul. — Uradno poročilo iz Moskve o položaju na bojiščih datirano v ponedeljek, se glasi: "Zjutraj dne 11. julija so sovjetske čete okupirale Minsk in Svencijane, 95 milj južno od Dvinska in 50 milj severovzhodno od Vilne. V smeri od Učlee so naše čete zasedle železnico od Gukjeviča do Babrovke. V okoliših Rovna je rdeča kavalerija okupirala Oliko. V smeri proti Tarnopolu v Galiciji smo vzeli postajo Haray-Ostrov in vplenili obkolni vlak."

Iz Varšave javljajo, da sta bila ubita dva boljševiški generala v bojih južno od Pripeketskega močvirja in z njima vred je padlo 400 Rusov. Boljševiška armada se bliža Vilni. V okoliših Molodečna se umikajo Poljski korak za korakom. V Poleziji je bil odbita rdeča kolona.

Berlin, 14. jul. — Iz Vratislave je prišlo poročilo, da boljševiški bombardirajo Brest-Litovsk. O-

KRIZA MED NEMGI IN ENTENTO; KONFERENCA V SPAJU PRETRGANA

Nemci so zavrgli zahteve glede premoga in zavezniški so pakticali Focha v Spa.

ENTENTA MORDA OKUPIRA RUHR.

Spa, Belgija, 14. jul. — Na konferenci med zavezniški in Nemci je izbruhnila kriza. Konferenca je bila večeraj pretrgana in danes se še ne ve, kdaj se ponovi. Velika šestorica je brzojavno pozvala maršala Focha in angleškega generala Wilsona v Spa, ki morata dobiti nalog, da z oboroženo silo "ukrotita uporno Nemčijo".

Kriza je prišla, ko je nemška delegacija po dolgem medsebojnem posvetovanju zavrgla zahtevo zaveznikov, da se mora Nemčija zavezati, da po čez leto 2.000.000 ton premoga Franciji, Belgiji in drugim zavezniškim državam kot se glasi mirovna pogodba. Nemci so odgovorili, da ne morejo dati več kakor poldrugi milijon ton mesečno.

Nemški zunanji minister Simons je v imenu delegacije izjavil sledeče:

"Nemška vlada ne more obljubiti, ar akzhtevajo zavezniški, brez garancij rudarjev in operatorjev. Lastniki premogovnikov so pripravljene storiti vse, toda premogarjev ne moremo prisiliti, da bi delali več kot osem ur. Ako bi vlada hotela zadostiti zaveznikom, tedaj bi morali rudarji delati čez ure, česar ne morejo storiti, ker imajo slabo hrano. Bolje življenje razmere so absolutno potrebne, ako hočemo, da se rudarji prišli na daljši delavni, drugače nam zahtevajo. Jaz poznam naše rukarje in zato ne moremo obljubiti ničesar. Veščaki so nam povedali, da po 1. oktobru lahko izvozimo 58.000 ton dnevno, po 1. januarju pa 68.000 ton. — Drugi vzrok pomanjkanja premoga je plebišcit v Šleziji. Ondotni rudarji so več na študij kot pa na delu vsa pokrajina je razburjena zaradi agitacije. Priporočam, da se plebišcit vrši takoj, toda bolje bi bilo, da sploh ni plebišcita. Šlezija je bila nemška 700 let in še ostane pod nemško upravo, bo produkcija toliko večja in Poljski ter Čehoslovaki bodo dobili več premoga, kakor pa če sami posedujejo ondotne premogovnike. Steer se ne bojim izida plebišcita, ampak zavlaščevanje ovira delo v premogovnikih."

Delaerix je na to odgovoril: "Vaša izjava nas je skrajno razočarala in povzročila je resno situacijo. Zavezniški se ne bodo več pogajali. Nemška vlada se ne ozira na pogodbo niti na odškodninsko komisijo. Njena ponudba nasprotuje duhu pogodbe in vledtega je konferenca pretrgana. Neja je končana."

Nemški delegatje so zapustili dvorano in sklenjeno ni bilo, kdaj se vrši prihodnja seja. Maršal Foch je prišel v Spa danes zjutraj in Wilson je prišel zvečer. Nemci smatrajo, da je prihod armadnih poveljnikov le bluff in čakajo v Spaju na nadaljevanje konferenec. Italijani so precej optimistični in pravijo, da bodo Nemci dobili koncesije, nakar se bo nadaljevalo zborovanje.

ODESV SPLOŠNE POSUROVE LOSTI.

Toledo, O. — Tukajšnje oblasti so aretirale osemnajst mornarjev, ker so utopili prvega kuharja, ki je bil zamorec. Kuhar je namreč pretepel 17-letnega belopolnega dečka.

krog 15 divizij sovjetske vojske se valj zapadno od Berezine in Poljski se stalno umikajo. — Iz Kopenhagna poročajo, da so rdeče čete dospete v predmestja Lova. Vest iz Varšave se glasi, da poljski socialisti delujejo z vsemi silami za premirje z Rusijo.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (vseeno Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (Julija 1-20) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Posvetite je pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KAJ NAM POMAGA!

Tržni biro v Washingtonu je izdal poročilo, v katerem pravi, da je bilo produciranih 90,000,000 funtov mleka v minulem letu. To je skoraj devet sto funtov na osebo. V Združenih državah je več kot dva in dvajset milijonov molznih krav.

Kljub tako veliki množini mleka, se je mleko podražilo za sto odstotkov, od kar je izbruhnila svetovna vojna.

Podražitev mleka so profitarji zagovarjali na vse močnejše načine. Pripovedovali so v velebizniškem časopisju, da se je število molznih krav znižalo, da se je podražila krma, da krave dajejo manj mleka kot prejšnja leta. Tako so blebetali, dokler niso cene za kvort mleka nagnali na petnajst do sedemnajst centov. Seveda ne vidi tega denarja farmar, kajti on prejme v bližini velikih mest nekaj nad eno tretjino od te cene, daleč proč od velikih mest pa ne prejme farmar še tretjine od te cene.

Profitarji oderejo kmeta in konzumenta, kajti storilo se je dozdej prav malo ali pa nič, da bi se mleko v velikih mestih razdeljevalo brez posredovalcev, to je mlekarskih kompanij, ki stoje med farmarjem in konzumentom. In tako vidimo, da nam velika množina mleka, ki so ga dale krave v enem letu, ne pomaga prav nič. Da padejo cene, je treba odpraviti profitarjske kompanije in ustanoviti po mestih postaje, v katere farmarji oddajajo mleko in hodijo ponj konzumentje.

Take reforme pa ne padejo z neba in tudi se ne bodo izvršile, dokler bodo delavci v mestih tako naivni, da volijo mestnim svetovalcem pripadnike republikanske in demokratične stranke.

Stare cunje prodajajo za volno.—V letu 1919 so profitarji vrgli na trg pol milijarde funtov sukna, ki je bilo napravljeno iz starih volnenih cunj, eno milijardo funtov prave volne so pa spravili v skladišča. Sukno, ki je napravljeno iz starih volnenih cunj, se rado razprede, kajti v njem je toliko niti iz prave volne, da se blago komaj drži skupaj. Če bi iz 680,000,000 jardov sukna, ki je bilo natkano v enem letu, pobrali vse nitke, ki so bile napravljene iz starih cunj, tedaj bi iz teh niti dobili 380,000,000 jardov blaga. Če bi iz omenjene množine blaga vzeli vse niti iz prave volne, tedaj bi natkali 240,000,000 jardov blaga.

Te številke je objavil narodni biro živinorejcev, se pečajočih z rejo drobnice, ki jasno govore, da so tovarnarji goljufali ljudstvo, ko so stare cunje prodajali po visoki ceni za pristno volneno blago.

Prodajalne so zdaj natlačene z oblekami, ki so napravljene iz blaga, izdelanega iz starih cunj. Pa tudi skladišča so natlačena s suknom iz starih cunj. Taka obleka in sukno se prodaja kot da sta pristnega volnenega izdelka.

To je napotilo farmarje in živinorejce, da zahtevajo, da se napravi zakon, po katerem bo vsak tovarnar primoran pritisniti na blago listek, na katerem bo povedano, koliko je v blagu prave volne in koliko starih cunj. Tovarnarji so proti takemu zakonu, ker bi jim bilo nemogoče prodajati stare cunje za volno.

DELA VSTVO SE LAHKO ZANESE LE NASE.

Strokovno organizirano delavstvo v državi Washington je po svojih zastopnikih apeliralo na industrijsko blagostansko komisijo, da prizna osemnajst dolarjev na teden kot minimalno mezdo za ženske. Komisija se seveda ni ozirala na priporočilo.

Governor Hart je odsvolil eno članico iz komisije, "ker je imela preveč človeško srce in je preveč hrepelna po pravici." Ko so glasovali o priporočilu, so imeli v komisiji enako število glasov. Governor bo seveda težko našel drugo žensko, ki bi glasovala za stradanje žen in otrok. Morda se bo pa tudi najde, kajti tudi med ženami so izjeme.

Ali delavcem se lahko zaradi governorjevega ravnanja očpro oči in da spoznajo, da ne bodo nikdar dosegli pravice, dokler bodo glasovali za kandidate, ki jih postavijo profesionalni političarji obeh starih strank. Obe stranki sta zastopnici posebnih interesov kljub vsem frazam v njunih platformah o zastopanju interesov vseh državljanov sta dozdej republikanska in demokratična stranka zastopali tako dosledno, da niso bili interesi delavcev nikdar zastopani.

Ribe in ljudje.

Arthur Brisbane.

(Konec.)

In vendar so! Mi smo tista bitja. Nekaj milj pod našimi nogami je zemlja tako vroča, da se ne more primerjati z raztopljenim kovino. Vsa gorkota in vročina, ki jo potrebujemo, se nahaja tam doli in še veliko več je je. Enkrat pride dan, ko ljudje dobe ključ do podzemeljske vročine in takrat bo rešeno vprašanje premoaga in kurjave sploh. Vsa gorkota za zimo in vso gonilno silo za električne stroje bomo zajemali iz notranjosti naše zemlje. Učenjaki se že danes bavijo s tem problemom in nekega dne ga bodo rešili. Včasih se sliki mučno vprašanje: Kaj počne človeštvo, kadar zmanjka premoaga na svetu? Ko pa bo obratoval veliki podzemeljski dinamo, bo nastalo vprašanje: Kaj počnemo, ko se izžepa centralna zemeljska vročina? Odgovor na to vprašanje bo: Potem pride na vrsto solnena vročina, ki bo trajala nekaj milijonov let več, kot je pa zemeljska.

Ko bodo ljudje posegli v globlino zemlje po silnem bogastvu toplote in gonilne sile, ki je tam skladničena, bodo istočasno dosegli, ako bodo hoteli, vrh našega zračnega oceana in se okoristili z brezmejno refrigeracijo, ki se nahaja nad nami — in te ne bo zmanjkalo nikdar, prej bo zmanjkalo nas in zemlje. Nekaj milj nad našimi glavami kaže toplomir "sto stopinj pod ničlo." Našli se bodo zemlji, ki napeljuje hlad iz omenjenih višav na zemljo, kolikor ga bo treba v času poletne vročine.

V zraku je bodočnost za trgovce. To bi moralo zanimati podjetnike, ki so res podjetni. Sto let od danes ne bo več nihče vstal za oljem v tleh, kajti vsak štiriljski jard zemlje bo "vrelce vročine" z neomejeno zalogo.

Moore pravi, da natura sama nam že danes prinaša svetlost iz zračnih višav. Severozapadni veter vselej prinese fizično energijo, ker goni zračne valove vertikalno, to je od zgoraj navzdol in na ta način dobimo zrak iz plasti, kjer je čist in kjer močna elektrifikacija spreminja velik del kisika v ozon (neka kemična spojina), ki se pa zopet razkroji, ko pride v bližino zemeljskega površja ali dna zračnega oceana. In to je dobro za ljudi. Kadar se človek naarja svežega zraka, kisličenega ozona, tedaj se dobro počuti in ponosno razširja prs, kakor da bi bil ves svet njegov. Ni čuda, da je pesnik Shelley posvetil odo zapadnemu vetru rekot: "O, divji zapadni veter, tvoj diš mi kot jesenski zrak." Shelley ni vedel, da zapadni veter prinaša na zemljo ozon in da v jeseni, ko odpada listje, je največ ozona v zraku. Kaj pa še le poreče bodoči človek, ko bo imel stalni zrakovo diš višav za kislični ozon in ko mu ne bo treba čakati na severozapadni veter?

Kadar gledaš, čitatelj, v nebo v jasni noči, si kakor riba, ki gleda iz morske globline na razsvetljeno mesto nad seboj na bregu. Nad nami se blišče luči velikega nebesnega mesta. Mi smo obsojeni na začasno življenje na dnu našega majhnega zračnega oceana z vročino pod nami in mrazom nad nami. Ali ta obdoba se tiče samo naših teles. Naša misel ni priklenjena na dno. Naši možgani niso ribji možgani. Najmanj enkrat na dan bi se moral človek povzpeti v mislih nad njegov zračni ocean in razmišljati o pravem svetu, ki eksistira nad zračnim oceanom.

Ameriške vesti.

PRODUKCIJA ZLATA JE PADLA.

Washington, D. C. — Uradni podatki o produkciji zlata v Združenih državah v prvi polovici tekočega leta pokazujejo, da se bo letos produciralo manj kot za 50 milijonov dolarjev vrednosti zlata. Svetovna produkcija lanskega leta je bila manjša kot pa leta 1918.

MESTNIM USLUŽBENCEM JE POVIŠANA MEZDA ZA DVAJSET Odstotkov.

New York, N. Y. — Mestni svet je sklenil, da se mestnim uslužbencem poviša meza za dvajset odstotkov.

POMOČ OB PRAVEM ČASU.

Chicago, Ill. — Carl Howell, član obredne straže, je gledal zveržer na Michigansko jezero in je zagledal neko temno stvar, ki je gibala na jezeraki gladini. Pozval je kapitana John Andersona, ki je imel še boljše daljnogled, a katerim je dogladi, da je temna stvar človek, ki se drži za plav, z drugo roko pa daje znamenja, da potrebuje pomoč.

Takoj je odpil rešilni čoln na pomoč in štiri milje od obrežja so našli človeka na slabotnem plavu. Povedal je, da se je kopal in je plaval predaleč ven na jezero. Mislil je, da je izgubljen, a je dosegel plav, obfočel iz dveh velikih desk, ki so ga držali na vodni površini. Preden je poila pomoč, je že bil tri ure zunaj na jezeru.

ROPAR USTAVLJEN NA DELU.

Chicago, Ill. — Policaj Michael Caplin je prišel na postajo nadzorništva železnice zaradi požarka vode. Policaj je vstopil v zadnjo čumnato postajnega agenta, da se napije vode, ko je prišel neznanec in vprašal postajnega agenta, kdaj odide prvi vlak. Postajni agent je vprašal, v katero smer se namerava odpeljati, neznanec je pa potegnil samokres in mu ukazal naj dvigne roki kvišku, mesto da bi mu odgovoril na njegovo vprašanje.

Policaj je slišal pogovor. Stopil je s samokresom v roki iz čumnate in zaklical tolovaju, naj se poda. "Za nobeno ceno," je viknil bandit in sprožil petelin, toda naboje se ni vžgal. V tem trenutku je počil policajev samokres in bandit se je zgrudil zadet v tilnik na tla. Odpeljali so ga v okrajno bolnišnico, kjer je povedal kar tri imena. Po pismih, ki so jih dobili pri njem, sodi policaja, da je njegovo pravo ime George Gilmore.

MISTERIJOZEN UMOR.

Norwich, Conn. — Mrs. Arthur de Cordova, žena bogatega newyorškega mešetarja, ki je imela vstop v takozvano visjo družbo, je bila ustreljena od njenega sožerja Bernard Geissela na samotni cesti. Tako se glasi kratko poročilo.

V resnici je pa afera zavita v misterij. Ko so našli avtomobil, ni imel v svojem rezervoarju goriva. V njem je bila akacija z ostrimi naboji in steklenica žganja, ki je bila napol prazna. Mrs. De Cordova je ležala mrtva in bila je oddaljena do trideset čevljev od avtomobila. Geissler je sklonel mrtev na ograji, oddaljen šest čevljev od Mrs. De Cordove. Sožerju je krogla preuknjala glavo od senca do senca. Mrs. De Cordova je pa bila trikrat zadeta. Vsi njeni dragulji in zlatnina so bili nedotaknjeni.

SREČEN RIBIČ.

Dixon, Ill. — Ross Cooper iz Grand Detourja je našel v školjki biser, ki tehta šest in trideset zrn. Prodajal ga je za \$850.

TEXAS JE BIL NEKOČ DOMOVINA KANIBALOV.

Austin, Texas. — James E. Pearce, profesor antropologije na tesaškem vseučilišču, je odkril sledove predzgodovinskega ljudstva v Texasu, ki je živelo pred Indijanci in ni bilo v nobeni zvezi z indijanskimi plemeni. Kamnito orodje in orožje najprimitivnejšega izdelka in kosti, ki so bile izkopane na planjavah Edwardsa, so ostanki tega ljudstva. Ker so se med ostanki našle tudi razcepljene človeške kosti, sklepa Pearce, da je bilo dotično plemo na stopnji kanibalov.

PREMOGOVNIŠKI PODJETNIKI STREMIJO PO KRVOPRELITU.

(Nadaljevanje s 1. strani.) Son, ki je vodil stavko rudarjev, za božjo voljo prošil rudarje in ljudi, ki so ogorčeni zaradi masakra prihiteli na pomoč in obkralili privatne najemnike od vseh strani, da naj nikar ne streljajo. Če bi Lawson ne storil tega, tedaj bi težko kateri najemnik živ ušel obroči, ki jih je obdajal.

Ali privatne najemniške čete niso vporabljene proti delavcem le v Coloradu. Zgodovina delavskega gibanja pripoveduje, da se privatne najemniške čete nastopile v Calumetu, ko je izbruhnila stavka v rudnikih Calumet & Hecla družbe. Tako vidno nastopali

privatne najemniške čete z vso brutalnostjo pri stavkah v Buttu, Mont., v Binghamu, Utah, v Arizoni, Alabami, Arkansasu in najzadnje pa pri jeklarski stavki v Pennsylvaniji.

Zdi se, da je Zapadna Virginija zadnje zavetlišče industrijskih junckerjev in baronov v Ameriki. Ta država je zaostala v delavskem gibanju, ker močna in majhna skupina industrijskih baronov drži za železno roko k tlom delavce, da se ne morejo organizirati. In zaradi tega nastane dolgotrajen boj za priznanje rudarske organizacije, če mogočniji faktorji ne prisilijo premoگووونjske barone, da razpuste svoje privatne armade in se spor reši mirnim potom s pogajanjem.

Governor Cornwell, ki je igral veliko ulogo na konvenciji demokratične stranke v San Franciscu, bi lahko mnogo storil, da se ta spor izravna brez nadaljnjega krvoprelitja, če bi imel železno voljo, da prepove premoگووونjskim kompanijam najemanje profesionalnih pretepačev. Ali zdi se, da governor te volje nima, kajti če bi jo imel, bi izdal tako prepoved že po krvoprelitju v Matewanu, ali se pa naj poslužil vseh sredstev, da odmarširajo privatni najemniki iz prizadetega okraja. Ko so rudarji poslali k njemu deputacije, da naj podvzame potrebne korake, da se prepreči krvoprelitje, so dobili za odgovor, da ima država položaj pod kontrolo. To je stara povest. Tako je govoril tudi governor Sprout v Pennsylvaniji. Tudi on je imel položaj pod kontrolo ob času jeklarske stavke.

Slikajo se glasovi, da so premoگووونjski podjetniki podpisali en milijon dolarjev, da se rudarska strokovna organizacija ne utrdi v okraju Mingu. Rudarska organizacija tudi ne drži križem svojih rok. Določila je lepo vsoto denarja za podporo stavkarjem in če je treba, bo razpisala tudi izreden assement, da doseže zmago.

Henrik Driesmann.

Pradobni človek.

Opis načina življenja, jezika in kulture predzgodovinskega človeka v Evropi in Aziji.

(Prosto prevel P. B.)

DRUGO POGlavJE.

Starejša kamena doba.

(Nadaljevanje.)

Belgijski starinposlovec Rutot je dokazal z neštevilnimi najdenimi ostanki raznega orodja, ki je bilo narejeno na najbolj primitivni način izkreslinnega kamna in v vseh mogočih oblikah, da je bil človek naseljen v krajih sedanje Belgije že prvih dših terejarnih dobe, ki je že rabil orodje. Skoro enake najdbe so našli v raznih krajih Nemčije, v Franciji, v Egiptu, na Grškem, v Mezopotamiji, v Perziji, itd. Našli so ostanki sekir, surovo obdelanih iz kamnjenja; nekatere so našli že v drugih okameninah in so jih morali izdoblsti iz drugega kamnjenja. Po teoriji profesorja Maks Verworma, ki je proučil najdbe pri Aurillacu v Franciji, je človek rabil orodje že v prvi polovici terejarnih dobe. Z ozirom na najdbe, kolikor so jih dosedaj našli, so bila v prvi polovici terejarnih dobe v dolini Cantal v Franciji naseljena nekva bitja, ki so se pečala z umetnim lomljenjem kreslinnega kamnjenja, katerega so obdelovali in izdelovali iz njega razno orodje, katero so rabili ali pri pripravljanju hrane ali pa pri obrambi pred raznimi napadi. In te najdbe tudi dokazujejo, da je človek živel že pred to dobo, ker iz teh najdb odseva že zelo razvita kultura, ki jasno kaže na dolgi razvoj človeštva pred to dobo. Okostnikov ali kosti najstarejših prebivalcev v tej dolini se niso našli in do danes se še ne ve, ali je bilo truple prastarega prebivalca te doline že podobno truplu današnjega človeka, ali je bilo še podobno prednikom človeštva — živalim, ali so imeli že fonetični jezik, ali so poznali ogenj, ali so poznali kakšno obleko in stanovanje, ali so bili mesojedi ali živali kakšno drugo hrano. Vsa zapuščina, katero poznamo danes, stoji samo iz njih kamenih izdelkov. Toda, kjer človek molči, priča kamenje. Tako profesor Maks Verworm.

Najstarejšo kameno orodje je bilo iz kremenca, rogolienika, jaspisa, pesčenca in apnenca, v veliki večini pa iz kreslinnega kamnjenja in še celo v krajih, kjer ni te vrste kamena in kamor so ga morali dobiti le potm trgovine. Orodje so izdelovali iz kreslinnega kamnjenja na sledeči način: Najprvo so odlomili od večjega kosa manjši kos, ki je bil pa toliko velik, da so naredili iz njega zaželeno orodje, ako slučajno niso našli že v naravi primeren kos kamena, in ga potem obdelovali z manjšimi kosi in ogladili toliko, kolikor je bilo pač potrebno, da so ga potem lahko rabili za orodje. Prvi sledovi takega obdelovanja človeško roko se zelo lahko spoznajo na vsakem kamenu, ker je ostrina takega kamena prevlečena s takozvano "patino" ali glazuro, katere je nastal vsled vednega drgnenja in na katerem so v teku časa nastali mali kristali. Od narave obrušeno kamenje nima nikdar tako svetle strani, kot pa od človeške roke oglađeno kamenje.

Starinoslovec Mortillet je mnenja, da je človeštvo v dobi Chelles, pod katero dobo se razume prvih 78,000 let človeštva, rabilo samo eno popolnoma primitivno orodje, in sicer za vse potrebe. (Challes je nek kraj v Franciji ob reki Marne, kjer so dosedaj našli največ ostankov iz pradobe človeštva in raditega se tudi prva doba človeštva imenuje po tem kraju.) Med tem so pa našli na tem kraju med drugimi izkopinami tudi vsakovrstno drugo orodje; kot na primer: sekire, strglnje in bodalo, ki je bilo kolikor toliko skrbno obdelano. Kameneno orodje, podobno tem, so našli v velikih množinah ne samo v Franciji, ampak tudi skoro v vseh krajih Evrope v Angliji, na Španskem, Portugalskem, v Belgiji, v raznih krajih Nemčije, v Avstriji, Italiji, v severni Afriki (v Alžiru in v Egiptu), v Aziji (Indiji) in zapadnih delih Amerike. Ker je bilo vse to orodje narejeno iz trdega kamnjenja je bil prvi človek večinoma naseljen samo v onih krajih, kjer je bilo dovolj te vrste kamnjenja.

Kakor je bil v naslednjih periodah bron in železo važen faktor za razvite kulture, tako je bil kreslinni kamen v najstarejši dobi človeštva. Prebivalci v krajih, kjer je bilo dovolj te vrste kamnjenja, so hitreje napredovali kot pa oni, ki so bili naseljeni v krajih, kjer je bilo zelo malo kreslinnega kamnjenja ali pa nič. Tako so veliki skladi kreslinnega kamnjenja v dolini reke Somme v Franciji veliko pripomogli k nenavadno hitremu napredku predzgodovinskega prebivalstva v Franciji, dočim je prebivalstvo v drugih krajih, kjer niso mogli dobiti toliko kreslinnega kamnjenja, zaostajalo. Iz velikih kamnologov v dolini reke Somme so dobivali vsakovrstne oblike kamnjenja, iz katerega so brez vsakega velikega truda naredili vsakovrstno orodje in raditega so pričeli izdelovati razne okraske iz kreslinnega kamnjenja. Radi tega so prvi prebivalci v teh krajih posvetili veliko več časa za izboljšanje svojega življenja, dočim so prebivalci n. pr. v sedanji Nemčiji zaostajali, ker niso imeli dovolj sredstev za napredek. Kajti skladi kreslinnega kamnjenja niso tako veliki v Nemčiji, in dobili so le maloploščne in kose, katere so porabili za nože in drugo malo orodje. V nekaterih krajih Nemčije so našli orodje iz kremenjaka in celo porfirja.

Kot je že vsakemu znano, je na zemeljski površini veliko krajev, kjer zelo primanjkuje kamnjenja, ali ga pa sploh ni, kot n. pr. v Aziji nizina v severni in južni Ameriki, kjer je površina pokrita z delovno plastjo ilovice. V teh krajih sploh ne moremo zaznavati nobene kamnene dobe. Iz česa so pa torej prvi prebivalci teh krajev deljali orodje, ker niso imeli kamnjenja? Iz lesa in kosti ter rogov divjih živali. Tako bi lahko imenovali dobo teh ljudi "doba lesa in kosti", mesto kameno dobo. Toda na srečo so pravadni prebivalci sedanje Mehike našli v lavi neko drugo tvarino, ki je bila v enem ožiru še boljša od vsakega kamnjenja, ki so jo imenovali "obsidian" ali "icli". Ta tvarina ali kovina, kakor jo že hočemo imenovati, je imela to svojstvo, da se je pod udarcem razletela takorekot na zelo ostre brušene kose podobne nožev klini in ki so bili tako ostri, da so se Španci, ki so podvrgli Mehikance, te kline rabili, ko so se brili.

(Dalje prihodnjic.)

500 novih slučajev kolere na Japonskem.

Tokijo, 13. jul. — Zadnji teden je bil pripravljenih 500 novih slučajev kolere na Japonskem.

DOPISI.

PREOBRAZ PRIHAJA.

Lorain, O. — V Prosveti št. 156 od 3. julija sem čital članek "Znamenje velikega preobrata". Po mnenju pisca tega članka se bližamo preobratu korak za korakom in kot dokaz temu navaja par svetlih točk, katere pa hočem nekoliko pretresati.

Velepodjetniki ustanavljajo odbore. Marks je nekoč zapisal: "Rešitev delavcev mora priti od delavcev samih". Zato so tovarniški odbori brez pomena in zgledajo ravnotako kot je John D. Rockefellerjeva strokovna zveza "ustanovljena po štrajku leta 1913, ki je v kratkem času žalostno poginila. In ista usoda čaka tudi tovarniške odbore.

Med vojno so bile železnice pod državno kontrolo in država je porabila milijone za reorganizacijo. Sedaj jih je vrnila privatnim lastnikom z garantiranim profitom od šest odstotkov vloženega in ne vloženega kapitala. Vlada je prevzela ladjegradništvo. Ladje zgrajene v vojnem času stapejo tri milijarde, sedaj jih je prodala ameriškim in angleškim velepodjetnikom za sramotno ceno nekaj milijonov.

Vse to in še marsikaj drugega kaže, da smo še daleč od preobrata. Da bo prišel preobrat, je treba še veliko organizatoričnega dela in nikdo naj ne misli, da bo prišel ves preobrat kar sam od sebe.

Torej rojaki-delavci, organizirajte se strokovno in politično in bodimo pripravljeni na nekaj neizogibnega. — Planinski.

Opomba: — Tako naš brat Planinski.

Kdor je pazno prečital naš doletni članek, je lahko spoznal, da da nismo le konstatalirali znamenja in pojave, katerih ni bilo pred vojno. Vse to seveda ni nič z delavskega stališča — v današnjem času, če gledamo na velike preobrate v Evropi, posebno v Rusiji. Ampak za Ameriko je dosti. Bodimo odkriti. Tovarniški odbori so naravno kapitalistična institucija, ali obenem pomenijo velik kompromis od strani kapitalistov, kakršnih bi ne bili dali pred vojno za nobeno ceno. In kadar prično kapitalisti popuščati, je to znamenje, da se je pričela krhati skala njihovega absolutizma. V prehodni dobi smo — in ta doba ni povsod enaka.

Marks je rekel, da emancipacija delavstva mora biti delo delavcev samih. Tako je! Ali Marks je tudi odkril princip razvoja, po katerem vsak socialni sistem zraste iz prejšnjega sistema. Ne pozabite na ta fakt! Kapitalizem ima svoje korenine v prejšnjem fevdalizmu, socializem izide iz kapitalističnega pogojenosti tal, drugače je nemogoče. Vse kapitalistične institucije v industrijah in gospodarstvu se razvijajo v socializem in vladajoči sloji v sedanjih kaotičnih prehodni dobi sami — ker so slepi — priganjajo razvoj do točke, na kateri je zapisan bankrot njihovega sistema.

Upamo, da se razumemo. Koncem konca: ali "Prosveta" dosledno ne kliče našemu delavstvu dan za dnem? Organizirajte se strokovno in politično, ker v organizaciji je vaša sila in vaše odrešenje!

Bear Creek, Mont. — Gotovo je vsakdo, kdor obiskuje kinematografske gledališča opazil, kak pomen imajo brke v premikajočih slikah. Gotovo je že vnaprej vedel, kako uloge bo igral dotični, ki je imel velike brke, da bo namreč predstavljal surovega ali pa tudi neumnega človeka, dočim je dotični, ki je bil gladko obrat, predstavljal izobraženega in olikanega človeka. In ravno ta stran kinematografskih gledališč se mi zdi skrajno neumna ali pa vsaj neuporabna. S tem se kaže ameriški javnosti tole: Ako hočeš biti človek, izobražen in plemenit mož — "brke dol". Drugega ne potrebuješ. Če pa tega ne storiš, si preveč sumljiv vseh mogočih slabosti, ki so mogoče le pri ljudeh najnižje vrste. Ti si lahko sicer zelo dober človek, plemenitega srca in pošten v vseh ozirih, toda nikar ne misli, da boš imel "krediv" v ameriški javnosti posebno pri ženskah ne, ako ne odstraneš tistih nedolžnih kocin pod nosom. Smešno, kajne, toda resnično.

Treba je iti samo v gledališče (kinogledališče namreč) in spoznal boš takoj, po čem se sodi moša v Ameriki. Spoznal boš, da se

tu ne sodi moša toliko po njegovih delih, zaslugah, po njegovem značaju, kot po brkah.

Da, taka je stvar pri nekaterih ljudeh tukaj v Ameriki. Zgleda, da značaj moša tiči v onih gladkih obratih zgornjih ustnicah. Ako pa te ustnice niso gladke obrate, potem Bog te varuj tega človeka, ker ta je strašno "hudoben" ali pa "neumen".

In ravno to ne morem odobravati tukaj v Ameriki in radi tega se tudi jaz ne bom nikoli ravnal po tej bedasti šegi. Kakor imajo nekateri ljudje pravico soditi o značaju človeka po tem ali je obrat ali nosi brke, ravno tako imam tudi jaz pravico soditi o duševnem stanju teh ljudi. Kajti, ako bi bilo duševno stanje teh ljudi — pa magari če so "pristni Amerikanci" — normalno, bi ne sodili človeka ali njegove zmožnosti ali pa ignoranco, po gornji ustnici, če je ta obrata ali pa da se ji pustijo rasti vse kocine, katere so zrastle. Ali naj se človek ravna po teh bedakih? Ali morejo ti ljudje vplivati na svojega bližnjega, kako podobno mora dati svojem obrazu? Jaz mislim, da ne, pač pa ravno nasprotno. Jaz bi ravno kluboval in pustil brke rasti pod nosom in sicer radi teh "ultra amerikanskih" reformatorjev in ker ti sodijo človeka po brkah. In še nekaj. Pri ženskah v Ameriki niso brki prav nič v čast. No dobro. Moja sodba je ta: Bodi mož, ne baba. Ako imaš brke, ki dobro pristojajo obrazu, pusti jih toda ne zamarjaj. Čedi in snaži jih, kot lase na glavi. Ako si se pa zaljubil v dekle, ki ne mara za brke in ti misli, da zgledaš "premalno amerikansko" in mogoče ti že hodi na misel, da bi jih obril, ne stori tega, kajti, ono uro, ko se boš obril pod nosom, bo dekle ali žena izgubila ljubezen do tebe. In več zakaj? Zato, ker si je svesta svoje "zpa-ge", češ, "dobila sem ga, ta je moj". Pokazal si, da nisi mož, ampak šleva. To velja namreč le za one, ki so prej nosili brke in potem šele obrili, za to da bi ga "punca bolj lajkala".

Torej fantje in moške, pustite brke, naj rastejo, kljub vsem nasprotnikom in bedastim reformatorjem, ki nastopajo kot junaki v kinematografskih gledališčih in "gospodičnam". — G. G.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

V. S. — Kenosha, Wis. — 1081 Addison Rd. — Ako ste pošiljatev zavarovali, lahko zahtevate zavarovalnino.

M. P. Westville, Ill. — Najbrže bo ena in ista družba. — Zahtevajte zavarovalnino, ako ste pošiljatev zavarovali.

Napad na Hindenburga.

Berlin. — 12. t. m. je neki neznanec vlomil v stanovanje bivšega feldmaršala Hindenburga in streljal nastarca, toda ni ga zadel. Napadalec je pobegnil.

Spopadi med Nemci in Belgijci v Špaju.

Spa, Belgija, 14. jul. — Tukaj je bilo več konfliktov med belgijskimi častniki in civilisti ter nemškimi časnikarskimi poročevalci, kar dokazuje, da sovraštvo iz vojnih časov še ni pozabljeno. V heki kavarni so bili trije Nemci tepeni s palicami in konjskim bléem. Lokalne belgijske oblasti so prepevale nemškimi korespondentom stopiti na ulice po enajsti uri zvečer.

Eksplozija ameriške municije v Franciji.

Lorient, Francija. — Železniški tovorni vagon, naložen z ameriško razstrelivno snovjo T. N. T., je zletel v zrak 13. t. m. Osem mož je bilo ubitih in trije so ranjeni.

Vollina reforma na Japonskem zavržena.

Tokijo, 12. jul. — Parlament je danes zavrnil predlog za splošno volilno pravico z 283 glasovi proti 155. Pozneje so se vršile pred zbornico burne protidemonstracije in policija je razgnala demonstrante.

Nova avstrijska vlada je krparila.

Dunaj, Avstrija. — V novi vladi republike Avstrije so štirje socialisti, štirje krščanski socialci in eden nemški narodnjak. Krščansko-socialni šupan vodi sejo.

Bolivijski vstaji vrgli predsednika v ječo.

Santiago, Čili. — "Nacion" poroča, da so revolucionarji v Boliviji okupirali glavno mesto La Paz in vrgli v ječo predsednika Gutierrezja in vse njegove ministre. Dva polka magistrata proti La Paz iz Vianche, toda ne ve se, ali je vojaštvo lojalno prejšnji vladi ali se je pridružilo vstajem. Revolucionarji so zasegli brzojavne črte in uvedli strogo cenzuro.

Sneg v Buenos Airesu.

Buenos Aires, Argentina. — Dne 13. julija je tukaj zapadel sneg, kar se je zgodilo drugič v tridesetih letih v tem času.

Ameriški admiral je naredil mir v Spletu.

Trst, 13. jul. — Podadmiral Philip Andrews, poveljnik ameriških bojnih ladij v Jadranu, je naredil mir v Spletu, kjer so pred nekaj dnevi ponovno izbruhnili nemiri med Jugoslovani in Italijani. Srbska vojaška policija patrolirala ulice in v luki stoji trije italijanski rušilci. Iz Spleta poročajo, da je bilo pri demonstracijah zadnje nedelje šest oseb ubitih.

Italijani tepeni v boju z Grki.

Carigrad, 12. jul. — Grško poročilo se glasi, da je bil eden Grk ubit in 30 ranjenih v boju z Italijani blizu Ephesusu v Mali Aziji, ko so grške čete stopile v italijansko zono z namenom, da polove Turke, ki so izza zaseda streljali na grški vlak. Italijani so hoteli zapoditi Grke čez érto, toda zadnji so pogrnali Italijane v beg po kratkem boju z bajoneti.

Francija morda dobi drugega predsednika.

Pariz. — Predsednik Deschanel je po misterioznem padcu z vlaka še vedno holan in njegovi prijatelji ne morejo več prikrivati, da ni zmožen za svojo službo. Kot se čuje, bodo v parlamentu prihodnji mesec volitve za novega predsednika.

Poljaki protestirajo proti nemški plebiscitni zmagi.

Varšava, Poljska, 14. jul. — V uradnih krogih se govori, da bo poljska vlada zahtevala, da zavezniki razveljavijo plebiscit v vzhodni Prusiji, ki se je vršil zadnje nedelje in ki je izpadel v prid Nemčije. Poljaki pravijo, da so bili poljski prebivalci zapostavljeni z raznimi opresivnimi sredstvi, da se niso mogli udeležiti volitev. V Allensteinu je bilo oddanih 45.289 glasov za Nemčijo, 15.091 pa za Poljsko.

Mehiška vlada sprejela pogoje oljnih magnetov.

Mexico City, Mehika. — "El Universal" poroča, da je mehiška vlada sprejela v načelu definitivne pogoje zastopnikov inozemskih petrolejskih družb. V soboto se vrši končna konferenca med zastopniki oljnih interesov in proviziornim predsednikom de la Huerta.

Nemčija obdrži zapadno Prusijo.

Berlin, 14. jul. — Uradno poročilo se glasi, da je ljudstvo v zapadni Prusiji pri splošnem glasovanju zadnje soboto odločilo, da ostane v nemški republiki. Izid plebiscita je sledeči: Za Nemčijo 96.899, za Poljsko 7997 glasov.

Velika skupina naših rojakov se bode vrnila v domovino pod pokroviteljstvom in v spremstvu posebnega vodje.

Lastnik jugoslovanske banke, Henry C. Zaro, bode v kratkem poslal v domovino veliko skupino naših rojakov, kateri bodo potovali v spremstvu in zaščiti posebnega vodnika, kateri jih bode spremljal iz New Yorka v Evropo. Njegova dolžnost bode, da skribi tekom potovanja za njihovo prtljago in da vse potnike banke Henry C. Zaro zavaruje glede neprilic in nezdod od časa, ko oni ostavijo ameriško obalo do tedaj, da pridejo oni do kraja.

Vsakdor, ki želi potovati s to skupino potnikov, naj takoj piše jugoslovanskemu bankirju Henry C. Zaro.

SPREMLJANJE POTNIKOV IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Posebni zastopnik naše banke je že odpotoval v Evropo, kjer bode storil vse potrebno, da dovede Vaše sorodnike in znance v Ameriko. Ves denar, katerega pošljete Vašim ljudem v stari kraj, bode on izplačeval. Radi tega naj vsi oni, kateri žele, da pridejo njihovi svojci v Ameriko in ki žele njim poslati denar tako, da slednjega sigurno in v najkrajšem času dobe, naj se zaupno obrnejo do našega državnega pooblaščenega bankirja Henry C. Zaro.

POŠILJANJE DENARJA V STARI KRAJ.

Državno pooblaščen bankir Henry C. Zaro pošilja denar v staro domovino po brzjavu in po pošti po najnižjem dnevnem kurzu in pod jamstvom.

MENJANJE DENARJA.

V naši banki je vedno v zalogi velika količina vsakovrstnega denarja v zlatu, srebru in papirju, katerega je dobiti po najnižji ceni.

LIBERTY BONDI.

Ti bondi se pri nas kupujejo in za nje se dobi najboljše cene. Mi jih tudi sprejemamo, kakor plačilo za parniške listke.

PREDUJMI.

Državno pooblaščen bankir Henry C. Zaro pomaga tudi našim rojakom pri izplačevanju njihovih terjatev, kakor tudi pri iztirjanju njihove plače.

POTNE LISTINE.

Pri nas je nastavljen poseben uradnik, katerega dolžnost je pomagati vsem v stari kraj se vračajočim potnikom pri nabavi potrebnih potnih listin in dovoljenj. To se izvrši hitro in brezplačno.

Pridite ali pišite za vse, kar potrebujete.

HENRY C. ZARO, bankir

39 Cooper Square, 3rd Ave., Corner 6th Str.

NEW YORK CITY.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 8. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2687-89 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

Predsednik: Vincent Colakar, podpredsednik: Anton Hrust, Ben 140, Cassburg, Pa. sodni gl. tajnik: Math Turk, tajnik bolniškega oddelka: Paul Berger, sodni gl. blagajnik: Frank S. Tovekar, upravni tajnik: Filip Gadiša.

POROGNI ODSEK.

John Underwood, predsednik, 400 May St., Springfield, Ill., Martin Schenker, Ben 478, Barchelon, Ohio, Jos. Radlich, Ben 422, Smith, Pa., Frank Smerak, 2800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2687-89 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pistorich, Ben 426, Bridgeville, Pa. ANTON RADLICH, Ben 174, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Radlich, Ben 104, Green, Kansas, na jugovzhodu. Leo Kuhn, Ben 340, Gilbert, Minn., na severovzhodu.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovich, predsednik, 18817 Waterbury Rd., Collingswood, Ohio, John Ambrosini, 418 Pierce St., Eveleth, Minn., Jos. Kalna, 1007 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincent Colakar, John Underwood in Matt Petrovich.

Zdržišveni odbor.

PREDSEDNIK: Frank Ales, 2184 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Tridol, Ben 181, Lawrence, Pa. Jos. Ovan, 243 Englewood, Detroit, Mich. Jos. Stuk, 1101 E. 88. St., Cleveland, Ohio. Mary Udevic, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VEROVNI ZDRAVNIŠKI: Dr. F. J. Kern, 2802 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jos. Tovekar.

POZOR! — Korespondenca s gl. uredništvi, ki dajejo v glasbeni uredu, se vrši tabele: — VSA PISMA, ki se nanašajo na poslo gl. uredništva se nanašajo: Predsedništvo S. N. P. J., 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE BOLNIŠKE POPOSRE SE NASLOVUJE: Bolniški tajništvo S. N. P. J., 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. uredništva oddajo in jih pošiljajo se nanašajo: Tajništvo S. N. P. J., 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo št. Petrovich, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je spodaj. Vsi prihodni na gl. poslovanje se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 400 May Street, Springfield, Ill. Vse pritožbe proti uredništvu glasilo se naj pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. Vsi dopisi in drugi spisi, namenjeni, splošno, naročniki in splošno, kar je v zvezi s glasilom, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Podporna Jednota.

Ustanovljena 17. junija 1907 v državi Illinois.

BANKA EMIL KISS

vstanovljena 1898.—državno nadzorovana)

pošilja denar hitro, zanesljivo in pod jamstvom na vse kraje po najnižji dnevni kurzi ceni in je ona prvih bank, ki je dosegla izplačilo vseh vseh pošiljatev v stari domovini. — Izdaja bančne nakaznice, (Drafts) in pošilja hranilne vloge na vse zanesljive denarne zavode v domovini.

Sprejema hranilne vloge, plačuje 4% obresti ter izplačuje vloge brez odpovedi.

Kupuje, prodaja in menjuje denar po najnižji dnevni borzni ceni.

Izvršuje točno, vestno in najceneje vse pravne in notarske zadeve.

Prodaja "likarte" za vse parobrodne družbe po izvirnih cenah in vam samore urediti vse potrebno, da dobite svoje in stare domovine v Ameriko.

Kdor želi potovati v stari kraj, stori najbolje, da si TAKOJ svara prostor, ker s tem si prihrani nepotrebnega čakanja in stroškov. Za sedaj samore dobiti prostore na sledečih ladjah:

1. NEW YORK—DUBROVNIK—TRIEST:

"REGINA D' ITALIA" 17. julija	85.00
"CRETIC" 21. julija	85.00
"PRESIDENT WILSON" 27. julija	120.00
"GIUSEPPE VERDI" 27. julija	85.00
"ITALIA" 31. julija	100.00
"PATRIA" 7. avgusta	120.00
"DUCA D' ABRUZZI" 12. avgusta	85.00
"ARGENTINA" 12. avgusta	120.00
"ROMA" 31. avgusta	85.00
"PROVIDENCE" 1. septembra	85.00
"PRESIDENT WILSON" 14. septembra	120.00
"BELVIDERE" 21. septembra	125.00

2. NEW YORK—HAVRE:

"ROCHAMBEAU" 17. julija	975.00
"LAFAYETTE" 20. julija	75.00
"LA SAVOIE" 6. avgusta	75.00
"LA TOURNAINE" 14. avgusta	75.00
"ROCHAMBEAU" 21. avgusta	75.00
"LAFAYETTE" 27. avgusta	75.00
"LA SAVOIE" 3. septembra	75.00

Pri navedenih cenah je drveni davok vključen.

EMIL KISS

133 Second Ave., vogel k. 31., NEW YORK, N. Y.

Najceneje in najhitreje

pošiljanje denarja v stari kraj, se obavi po hitri ceni (draft).

VSE KAR JE POTREBNO JE TO:

Mi vam pošljemo ček in vi ga sami pošljete nadvojencu, in on pa kadar ta ček dobi, gre enostavno do najbližnje hranilnice, banke in tam dobi denar za ček.

Čeke izdajamo na vse večje banke v Jugoslaviji. Pošljamo denar tudi potom in brzjavno. Naša cena je vedno najnižja.

Pošljamo denar tudi v domovino na vloge v hranilnice zia vse za vse hranilnice v Jugoslaviji, ter dohimo za vse uložne knjižnice v kratkem času.

Prodajamo parobrodne listke za vse proge. Našim potnikom preskrbimo vse potne listine brezplačno. Vam preskrbimo zoročnike in starega kraja v Ameriko, ter opravljamo vse notarske posle kot: uradne spise, pooblastila, pogodbe, i. t. d.

Pridite osobno, ali po nam pišite na pošto.

NEMETH STATE BANK

JOHN MEMETH, president.

10 E. 22nd St. New York, N. Y.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

KLERIKALCI IN DRAGINJA.

Ko so v deželi in parlamentu prevzeli politiko in gospodarstvo v svoje roke klerikale, je takoj začela naraščati draginja.

Vse potrebščine, ki jih kmeti nujno rabi, so dosegle gorostasne cene. Vse je postalo pet do desetkrat dražje.

Ko so se začela klerikalni vladi majati tla pod njenimi skrivljenimi nogami, je tudi draginja začela pojenjavati. Tudi oblačilno blago postaja znatno cenejšo.

Klerikaleci kot največji kapitalisti in ljudski zajedalec pač niso sposobni, da bi ljudstvu kaj pomagali, ker oni so zato tu, da ljudstvo izsevajajo.

Klerikalne zadruge so po dragi ceni preskrbeli s pšenico in z drugimi stvarmi, da jih prihranijo za agitacijo ob volitvah in jih ljudstvu, ki so ga za to hoteli sestradati, pač po groznih cenah vržejo v lačna usta. Seveda so si sami izkopali svoj grob. Nabavili so agitacijske pšenice in moke na stotine vagonov in vse porinili za dober profit zadrugam. Sedaj so cene pšenice padle za ne 2 K 50 v, zadruge pa imajo pšenice po 10 da 12 kilogram.

Nazivi klerikalne stranke v Jugoslaviji. Na slovenskem je naziv klerikalne stranke "Slovenska ljudska stranka," na Hrvaškem "Hrv. pučka stranka," med delavstvom se pa klerikaleci nazivajo: "krišćanske socijale" (čitati je bilo že ime "krišć. komunisti") — pravilno bi bilo seveda "krišćanski kapitalisti"). Med kmeti na Hrvaškem se imenujejo "sejlačka demokracija", v Dalmaciji "Težačka sloga" in v Bosni "težaci". (Pripomniti je pri tem, da so vodje tega "katoliškega saveza" sami znani črno-rumeni

frankoveci.) Kakor rečeno, se skriva za vsimi temi imeni klerikalizem, da pa si nadeva v raznih krajih različna imena, je umljivo, ker si pravega svojega obraza ne upa pokazati. Med delavstvom se klerikaleci šopirijo kot komunisti, med kmeti kot kmečka stranka, med meščanstvom pa kot demokrati. Dobre maske!

Razbojništvo v Srbiji. Valed neprestanih razbojniških napadov v stari Srbiji in Makedoniji na posamezne osebe kot na vlake, so se prebivalec iz Kosovega in poslanci iz stare Srbije obrnili na vlado, da naj to ogroženje osebne in splošne varnosti odpravi in naj poskrbi za varnost.

Draga maša. Župnik Novak v Varaždinu je zahteval od nekakega kmeta za branje maše 500 K v gotovini. Poleg tega je zahteval od občanov, da mu zastoj dajejo delavce za njegov vinograd. Kmetje so mu odgovorili, da je tlake že zdavnaj konec.

Nove železnice. V ministristvu se je vršilo nedavno posvetovanje zaradi novih železnic. Sklenilo se je, da se zgradijo čimprej sledeče železnice: Rogatec-Krapina, Krapina-Golumovac in Varaždin-Koprivnica. Konferenca je nadalje priznala dejstvo, da se zgradi železnica iz Ormoža v Ljutomer in naprej v Prekmurje in iz Sevnice v St. Janž. Končno se je pretresoval tudi načrt za železnico Kamnik-Železna Kaplja-Sent Pavel, Kočevlje-Bakar in Črnomelj-Ogulin.

Padanje cen. Iz Bačke, Banata in Srema ponujajo trgovci pšenice po 700 in 650 K za 100 kg. dočim je še nedavno veljala 1000 do 1050 K. Najfinejša moka, ki je veljala že 16 K, je sedaj na ponudbo po 8 in celo 7 K. Tudi krompirja in živinske krme je izobilju za skoraj polovično ceno. Vse to se godi zato, ker spekulant ne smejo svobodno izvažati, a nova letina kaže izredno dobro.

Tovarne za sukno v Sloveniji. Posebni strokovnjaki proučujejo

kako bi se pri nas ustanovila, oziroma razširila industrija za oblačilno blago, posebno za sukno. Namerava se ustanoviti 150 tkalstev, na katerih bi se izdelovalo na leto nad en milijon metrov sukna. Osnovne glavniče je treba 70 milijonov kron. Surovin (volne) ima Jugoslavija dovolj, tudi vodnih sil nam ne manjka. Najpripravnejši kraj za take tovarne bi bil v Medvodah nad Ljubljano.

Ljudje se naseljujejo v Laškem in okolici. Nakupili so tople, razne tovarne in graščine ter sploh pokupijo vse, kar je na prodaj ter za cene ne vprašajo. Treba bo pozornosti, da ne nastane židovska kolonija v trgu.

Proč stakim parlamentom! Še trikrat so bile zaman sklicane seje Narodnega predstavništva. Vselej je bilo premalo poslancev v Beogradu. Poslanci ostajajo le po doma pri svojih vsakdanjih poslih, a v Beograd pridejo le, kadar se jim izplačujejo dnevnice. Odkar imamo ta zanikerni parlament, se je izdalo zanj že čez 32½ milijonov kron, a izdelal in sprejel je baje (tako vsaj trdi dr. Tavčar) le en zakon. Proč s takimi izkoriščevalci ljudskih žuljev!

Knez Hugon Windischgratz, največji bogataš v Sloveniji, je umrl. Zadel ga je kap. Pokojnik je bil lastnik številnih graščin na Stajerskem in Kranjskem, bil je 60 let star, živel je v Kranjskem.

Nepodobni rokovanjaci. Vsaka pobojna doba rodi razbojništvo in zločinstvo. Pred sto leti so živeli "rokovanjaci" o katerih govorijo naši romani. Tudi po sedanjih vojni so se pojavili slični rokovanjaci. Rokovnjaško družbo, ki je živela po samotah in ponoči ropala po raznih krajih na Notranjskem ter celo na Hrvaškem, je tvorila četvorica: Andrej Rapt, Vrata Matevž in Jakob Ris iz Cirknice ter Ivan Jančar. Izvršili so številne vlohe in tatvine. Kradli so vse; moko, maslo, meso,

blago, perilo, konje, cigarete itd. Šest vlovov so jim zamogli dokazati. Rantu kot kolovodji in glavarju družbe, pa pripisujejo nad 30 vlovov. Ugotovljena škoda pri šestih vlovih znaša nad 75 tisoč kron. Pred porotnim sodiščem so bili obsojeni: Andrej Rant na sedem let, Vrata Matevž in Jakob Ris na pet let in Ivan Jančar na 16 mesecev težke ječe.

Volilni red za konstituanto. "Sl. Narod" poroča: Odsek za volilni red v ustavotvorno skupščino je zaključil svoje delo in sprejel načrt volilnega reda. Po tem načrtu pride na 20.000 prebivalcev v Jugoslaviji po 1 poslaniški mandat. Ljubljana dobi 3 mandate, Slovenija je razdeljena v dve volilni okrožji. Prvo volilno okrožje tvori Kranjska z 9-krajnim glavarstvom v Borovljah drugo okrožje Stajerska z 6-krajnim glavarstvom v Velikoven in Prekmurju. Na 100.000 prebivalcev mora biti izvoljen 1 poslanec s kvalificirano izobrazbo. Načelno je bila sprejeta tudi določba o varstvu volilne svobode, ki je ogrožena z zlorabo priizve (Kanzelparagraf). Minister za konstituanto Protić je izjavil, da bo to vprašanje spravil še v ministarski svet. Odsek je kljub temu sprejel dotično točko in poveril poslancema Pešiču in dr. Paleku nalogo, da stilizirata ta paragraf.

Politični procesi. S tako, kričečo relikom o klerikalne stranke napovedovani politični procesi zaradi splošne železničarske stavke se po malem izemujejo v bagatelne kazenske zadeve, ki pridejo v razsojo pred okrajno sodišče. Večinoma so to prestopi zoper par. 3 koalicijskega zakona. Tekom tega meseca bo v tem oziru več razprav, zlasti bo dne 24. t. m. pri kateri je obtoženih 12 železničarjev južne železnice.

Izpuštili so iz preiskovalnega zapora v Celju sodr. Leskoška, Martinčiča in Orozja, ki so bili zaradi železničarske stavke 40 dni v preiskavi zaradi veleizdaje.

ROJAKI!

Kdor želi dobiti iz starega kraja svoje ljudi v Ameriko naj se obrne takoj na nas, ker Mr. Strukel, ki potuje sedaj po Jugoslaviji nam sporoča, da bo vzel vse tiste seboj in jih osebno vodil do New Yorka ter jim kolikor mogoče olajšal potovanje.

Jako ugodna prilika se tudi nudi, kdor hoče poslati kaj svojcem naj si je denar ali bakse, ker naša podružnica, ki smo jo sedaj ustanovili v Ljubljani izplačuje potom Kreditne Banke in dostavlja poslano blago.

Vsa tozadevna pojasnila daje naše centrala:
STRUKEK & HORAK,
European Trading & Export Company,
88 Ninth Ave., New York City.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sereem naznanjam, da je nemila smrt po štiri dnevni bolezn pretrgala nit življenja našemu ljubemu sinčku

EDVARDU

dne 3. julija, 1920 v starosti dveh let. Pri tem izrekam srčno hvalo vsem, ki so nam pomagali v naši žalostni uri. Posebna hvala Cecilji Glavan za krasen šopek cvetlice, hvala Paulu Muharju in soprogi za njih trud in tolažbo. Lepa hvala vsem, ki so udeležili pogreba in ga spremlili z zadnjem počitku na mirovdor. Tebi naš nepozabni sinček pa kličemo, poživaj mirno v hladni Ameriški Zelnici. Zaljubljeni ostali: John Andolšek oče, Agnes Andolšek mati, John Andolšek Jr. brat.
Ironton, Minn.

RADA BI IZVEDELA

za mojo sestro, njeno ime predno se je poročila je bilo Josephine Lauric, doma iz Toplice na Dolenjskem. Omožena Josephina Evans, zadnji njen naslov je bil 6508 Edna Ave., Cleveland, Ohio. Njen soprog je umrl še pred tremi leti. Jaz sem ji pisala meseca novembra, 1919 in sem prejela pismo nazaj. Zanj bi zelo rada izvedela njena mati v stari domovini in tudi jaz njena sestra. Cenjene rojake in rojakinje uljudno prosim če kdo ve za njen sedanj naslov, da mi to naznani za kar bom zelo hvaležna, ako boče pa sama čitala ta oglas naj mi prijavi na moj naslov: Albina Darovec, 1219 E. Pine Street, Springfield, Ill.

NAZNANILO NAROČNIKOM IN ROJAKOM!

POZOR NAROČNIC V CLEVELANDU IN BLIŽNJI OKOLICI

bo obiskal vse naše naročnike naš zastopnik **ANTON JANKOVIČ**, kateri je pooblaščen pobirati naročnino od starih in novih naročnikov, torej želimo, da mu gredo rojaki na roke in se naj vsak naroči na list "PROSVETA", enako naj tudi stari naročniki vsi poravnajo svojo naročnino, ako pa kdo ne mara več lista naj to sporoči, da se ne bo lista pošiljalo brezplačno.

Naš zastopnik **Vincenc Fugelj** je na potovanju po južnem Illinoisu in pozneje bo šel v državo Indiano, kjer bo nabiral naročnike za list Prosveta. Pooblaščen je nabirati NOVE naročnike in enako tudi po kolektati naročnino od vseh starih naročnikov, želimo, da se rojaki zavedajo tega in se naj vsak naroči na list "Prosveta". Tako priporoča upravništvo "Prosvete".

V državi Pennsylvaniji se nahaja naš zastopnik **MATT GUS** — slovenski dijak, ki je sedaj za časa šolskih počitnic prevzel zastopništvo "Prosvete" bo obiskal vse rojake in je pooblaščen nabirati NOVE naročnike, ter kolektati od vseh naših starih naročnikov naročnino. Toplo ga priporočam vsem Slovencem v državi Penna., da mu pomagajo in se naroče na list. Za upravništvo F. Godina.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO

MESARJE in izučene delavce te stroke za delo v kleti in pri klohasah ter navadne delavce. Oglasite se pri:

310 N. Green Street

AGAR PROVISION CO.

POTREBUJEMO DELAVCE

za stalno ali začasno delo v naših tovarnih. Oglasite se pripravljeno za delo.

ALBAUGH DOVER CO.

2100 Marshall Blvd.
Vzemito Douglas Park "L" ali 22 karo.

POTREBUJEMO

MOŽE IN MLADENICE ZA

DELO V NAŠI

MESNICI

HETZEL & COMPANY

1743 LARRABEE ST.

POTREBUJEMO

pomočnice za delo v KAFETERIJ mlade dekleta in žene za stalno in začasno delo v našem glavnem uradu kavarne. Uro so od 10 A. M. do 6 P. M. in od 11 A. M. do 2:30 P. M. Oglasite se:

SWIFT & CO.

Employment urad, U. S. Yards
Phone: Yards 4200. Local 136.

SIFKARTA IZ TRSTA V NEW YORK STANE SAMO \$30.00

Najmanjša svota, kar računajo agentje za karto iz Trsta do New Yorka je \$88.00. Če hočete dobiti svojo rodbino ali prijatelje starega kraja v Ameriko, obrnite se za pojasnilo in potrebne listine na

MATILJA SKENDER

javni notar za Ameriko in stare kraj.
5227 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Prihranil vam bo denar. — On je za narod, narod je za njega.

POTREBUJEMO

prodajalec, ki je zmožen govoriti litvinski, ruski in poljski jezik, ima priliko, da prisluži lep denar ako se oglasi pri: W. J. Edulis
1733 North Francisco Ave. Telefon Armitage 919.

Na prodaj je štiri nadstropna hiša

kopališče, klet, kakor tudi 15.000 kvadratnih čevljev zemlje Butler County, Pa. Tu je 7 različnih tovarn v neposredni bližini te hiše, so cerkve, in šole. Takoj je treba plačati le \$1.50 ostalo pa na lahke obroke po vaši volji. To je izredna prilika in kdor se zanima za tako kupčijo naj se hitro zgleda pri Mr. P. V. Alexander, 203 McCance Block, Pittsburgh, Pa.

POZOR SLOVENCIM IN JUGOSLOVANI!

Dr. William W. Wan

Warner Mayears Bldg.

Springfield, Ill.

je zelo dober zdravnik in vsled tega ga tudi toplo priporočam. Dve in pol leta hodil sem okrog raznih zdravnikov in v bolnišnicah sem bil, pa so mi vsi rekli, da mene ni mogoče ozdraviti. Rojak John Ravkar pa mi je svetoval naj se obrnem do gori navedenega zdravnika, vzel sem si še to za poskušnjo in res me je ozdravil. Na tem ko je izvršil dve operaciji na meni eno za kilo in drugo na polku, kjer sem bil hudo poškodovan v premoškopu ko me je poškodoval kamenje v rudniku. Prav iskreno ga priporočam vsem jugoslovonom, da se poslužite njega v vsi potrebi, on je prijatelj delavstva. Stefan Benedičič, Staunton, Ill. Naročnik.

Tukaj se vam nudi vaša ugodna prilika

Ravno ona prilika, ki ste jo čakali! Da si kupite zemljišče (lot) v rastočem mestu Leavittsburg, Ohio, kjer so nove gumijeve tovarne, nove jeklarske tovarne, prilika, da postane eno velikih industrijskih mest v državi Ohio.

OB TI VELIKI RAZPRODAJI VAM NUDI

Mr. William Felder od The Trumbull Realty & Development Co., velik s prostim vstopom piknik in zabavo na zemljišču te družbe v

LEAVITTSBURGU V NEDELJO, DNE 18. JULIJA, 1920

Posebni vlak bode peljal iz P. & L. postaje, Pittsburgh, Pa., ob 11:00 uri dopoldne (nov čas) ali 10:00 uri (stari čas).

Jedila, pijača in godba vsem prosto. Ako je kteri od vaših prijateljev privolji iti z vami, vzemite ga seboj.

Ako ste pripravljeni pomagati samem sebi, tedaj gotovo se odločite da greste pogledat ta piknik in se nedvomno kupite eno loto v tem novem okraju mesta, ki ima vse polno znamenj, da bode nov Akron ali pa drug Gary. Obe ti dve mesti pred par leti so še bili kar je Leavittsburg danes. Glejte kakšni sti danes, kako je industrija razvila obe mesti.

Nekaj najboljših zemljišč (lotov) smo dali nalašč na stran za predajo na dan piknika. Pridite pripeljite seboj vaše prijatelje in kupite si vsaj eno teh zemljišč.

Da pa bomo točno vedeli za število ljudi, ki bodo prišli tja, se vas uljudno prosi, da izpolnite ta priloženi kupon in ga nam pošljite po pošti takoj na naslov:

THE TRUMBULL REALTY & DEVELOPMENT CO.

310 Union Bank Bldg. PITTSBURGH, PA.

Mr. William Felder, Trumbull Realty Development Co.,
310 Union Bank Bldg., Pittsburgh, Pa.
Jaz se udeležim v nedeljo dne 18. julija, za vašo PROSTO vložnjo in ga PIKNIK v Leavittsburg, Ohio.
Ime
Ulica
Mesto
Seboj pripeljem prijatelja.